

[Valdemar Sørensen.]

ninger, som Tider og Omstændigheder fører med sig i en bymæssig Bebyggelses Levevilkaar.

Jeg vil blot gøre opmærksom paa de to afgørende Svingninger, som har fundet Sted i det sidste $\frac{3}{4}$ Aarhundrede ved den Omskiften mellem Trafikmidler, der har fundet Sted i denne Periode. I Begyndelsen af den, da Jernbanebygningen tog Fart, og Jernbanelinierne førtes ind til Byerne, ofte med en meget lunefuld Tilfældighed, kunde det hælde og hændte det mange Steder, at saadan en gammel skikkelig Bybebyggelse, der Aarhundreder igennem havde orienteret sig omkring de gennemløbende Landeveje, nu ligesom pludselig skulde vende Ryggen til sig selv og tænke paa sin Udvidelse en helt anden Vej. Hele denne Udvikling har medført mange bebyggelsesmæssige Forstyrrelser rundt om i Byerne og har mange Steder affødt en fuldkommen Ændring af Gadebillederne, af Ejendommenes Værdi og af Grundenes Pris. Og næppe var den gennemført, inden der indtraadte en anden Revolution af Trafikforholdene, hvorved Landevejene tilbageerobrede deres gamle Indflydelse paa Byernes Liv gennem Biltrafikens Vækst, og nu skal disse Byer altsaa igen orientere sig efter de paagældende Omstændigheder og er ved Trafikkens enorme Vækst nødt til at gøre det.

For saa vidt er der en naturlig Basis for byplanmæssige Foretagender, men ingen kan vide sig sikker i Livet, og hvem giver en Bys Ledelse nogen Garanti mod Omvæltninger af lignende Art i Fremtiden paa andre Omraader, men med lignende Voldsomhed? Det er derfor klart, at enhver Byplanlægning maa være forbundet med en naturlig Forsigtighed og kan nødvendigvis ikke se alt for langt ud i Fremtiden. Det er gaaet saaledes, at denne Forsigtighed har givet sig Udslag næsten alle Steder. Lovens væsentligste Virkning har maaske hidtil været at blive en Spore til den Enighed, man alle Steder har foretrukket fremfor at gribe til Lovens Virkemidler. Det er en Kendsgerning, der paa-trænger sig, naar man ser paa de Byer, der i større Udstrækning har realiseret byplanmæssige Udvidelser. Lad mig tage en By som Aalborg, hvor den stærke Gennem-brydning af Byen, saa vidt jeg ved, er foretaget uden Hjælp af Byplanloven. Det samme er Tilfældet med de mangeartede Vejanlæg og Omlægning af Trafikaarer i en By som Helsingør.

Man har foretrukket at faa en min-

delig Overenskomst, fordi det altid er bedre end at komme ind i de Modsætningsforhold, det at skulle benytte Loven mange Gange vilde medføre. De sidste kan have deres Grund i, at det Rygstød, Loven af 1925 giver de kommunale Myndigheder, ikke er stærkt. Der er mange Ting i den, som gør, at en Kommunes Ledelse vil betænke sig to Gange paa med Loven i Ryggen at styrte sig ud i Foretagender, som muligvis vil være vanskelige at gennemføre. Der er f. Eks. Bestemmelsen i § 5 om, at hvis en Byplan ikke godkendes, saa medfører det, at den udstedte Bekendtgørelse falder bort, og en ny kan ikke udstedes, staar der i Loven, før om 5 Aar. Det vil altsaa sige, at har den Plan, som Myndighederne skal lægge, Vigtighed for Byen i den Forstand, at det angik en uundgaaelig Udvidelse, og opstod der Splid om den, saa den faldt bort, saa udviklede de skæve Forhold, der var til Stede, og som man netop vilde ordne sig yderligere i de 5 Aar, der gik, saa naar Perioden var passeret, blev det med endnu større Besværligheder og Udgifter, Kommunen kom til at ordne dette. Der ligger alene i dette Forhold en uhyre Spore til at vælge en Ordning i Mindelighed med de paagældende Grundejere og andre interesserede.

Der er ogsaa f. Eks. Erstatningsreglerne i § 9, hvorefter Ejeren Utilfredshed med den Erstatning, han har faaet, kan medføre, at han kan begære, at Kommunen skal overtage den paagældende Ejendom mod Erstatning efter Lovens Regler. Dette med Utilfredsheden med den Erstatning, Ejeren kan kræve i et saadant Tilfælde, vil være afhængig maaske af selve de Muligheder, som Byplanlægningen rejser for ham, og det er et stort Spørgsmaal, om en Kommune kan være tjent med en saadan Bestemmelse og alligevel holde fast ved en Byplan. Det skulde jo gerne være saaledes, at en væsentlig Del af de Muligheder, som Byplanens Gennemførelse virkeliggjorde, kom det samlede Samfund og ikke den paagældende Grundejer til gode, som skal flytte sig lidt, før man kan komme til at gennemføre den.

I denne Henseende giver det nu foreliggende Lovforslag den ganske anderledes fyldestgørende Bestemmelse, at den Slags Erstatninger skal være afhængige af, om der ved Bekendtgørelsen eller ved Byplanen foretages noget, der indskrænker eller umuliggør den Brug, som Ejeren hidtil har gjort af Ejendommen. Det er et ganske anderledes rationelt Princip, hvorimod det andet udviklede sig til en Strid mel-